

Aralin 1 para sa Hulyo 5, 2025

A God's people in Egypt (Exodo 1:1-14)

- ❖ Ang ikalawang aklat ni Moises ay tinawag na “Exodo” sa Latin dahil sa paksa nito. Ngunit sa Hebreo ito ay tinatawag na “Shemot” (Mga Pangalan), dahil sa pambungad na mga salita nito (Exodo 1:1).
- ❖ Ang “mga pangalan” na ito ay kina Jacob at sa kaniyang mga anak. Isang maliit na grupo ng 70 katao (Gen. 46:26–27; Ex. 1:5). Sa paglipas ng panahon, sila ay lumaki bilang isang bayan na may hukbo na tinatayang 600,000 mandirigma (Ex. 12:37).
- ❖ Ang anak ni Jacob, si Jose, ay isang ministro ng ika-17 Dinastiya na paraon na taga Hyksos at hindi. Nang matalo ang mga Hyksos, nagsimula ang bagong dinastiya sa Ehipto, na “hindi kilala si Jose” (Ex. 1:7-8).
- ❖ Dinala nito ang Israel sa isang mahirap na sitwasyon (Exodo 1:9-14). Gayunpaman, sa dulo ng aklat ng Exodo, ang sitwasyon ay ganap na nagbago: sila ay sumamba sa kalayaan, sa harap ng mismong presensya ng Dios (Exodo 40:38). Ang pagtuturo ng aklat ay malinaw: ang Dios ay may kontrol; liligtas Niya tayo, kahit na ang mga pangyayari ay tila imposible.

B MULA KAY ABRAHAM HANGGANG KAY MOISES (Genesis 15:13; Exodo 1:8)

- ❖ Nangako ang Dios na ibibigay kay Abraham ang lupain ng Canaan, ngunit binalaan siya sa 400-taong pagkaantala sa pagtupad sa planong ito (Gen. 15:13-16). Dinagdagan ito nina Moises at Pablo ng 30 taon, sa pagbalik nito sa panawagan sa Haran (Ex. 12:40; Gal. 3:17):
 - Mula sa pagtawag kay Abram sa Haran hanggang sa pagdating ni Jacob sa Ehipto: 215 taon
 - Mula sa pagdating ni Jacob sa Ehipto hanggang sa Pag-alis: 215 taon
- ❖ At paano nakarating si Jacob sa Ehipto? Sa isang mahimalang paraan. Sa kabila ng mga pagtatangka upang patayin si Jose, naging punong ministro siya ng Ehipto. Dahil sa kanyang posisyon, naisama niya ang kanyang buong pamilya.
- ❖ Kailan ito nangyari? Hindi natin alam ang eksaktong mga petsa, ngunit sapat ang ating nalalaman upang maiangkop ito sa kilalang kasaysayan (na hindi rin eksakto ang petsa).
- ❖ Sinasabi ng 1 Hari 6:1 na naganap ang Exodo 480 taon bago ang ika-2 taon ni Solomon. Kung tumpak at ang petsang ito, inilalagay tayo nito sa 1445 BC. Kung isasaalang-alang natin ito bilang isang "round number," at isasaalang-alang ang pagkamatay ni Paraon, ang Exodo ay naganap noong 1450 BC. Sa data na ito matutukoy natin ang ilang panahon sa buhay ni Moises.
 - **Ahmose I** (1575/1550). Tinalo niya ang mga Hyksos. Siya ang paraon na “hindi nakakakilala kay Jose” at umalipin sa Israel (Ex. 1:8-12)
 - **Amenophis I** (1550/1530). Patuloy niyang inapi ang Israel (Ex. 1:13-14)
 - **Thutmose I** (1530/1517). Inutos niya ang pagpatay sa mga batang Hebreo (Ex. 1:15-22)
 - **Moses** (1530/1410). Siya ay inampon ni Hatshepsut na anak na babae ni Thutmose I
 - **Thutmose II** (1517/?). Nang siya ay naghari, tumakas si Moises sa Ehipto (1490)
 - **Hatshepsut** (?/1479). Namatay siya bago bumalik ang kaniyang “anak” sa Ehipto
 - **Thutmose III** (1479/1450). Ang faraon ng Exodo. Ang kaniyang panganay na anak ay “namamahala sa mga alagang hayop” ngunit hindi naging hari, dahil siya ay namatay sa ika-10 salot
 - **Amenophis II** (1450/1424). Anak ni Thutmose III, ngunit hindi siya ang panganay

C ANG TAGUMPAY NG KATAPATAN (Exodo 1:15-22)

- ❖ Ang ika-18 dinastiya na Ehipsyo ay nasusuklam sa mga dayuhan. Bukod dito, ang mga Israelita ay sapat na ang dami upang maghimagsik. (Ex. 1:9-10). Kaya't unti-unti nilang pinasuko sila:
 - Nagtalaga sila ng mga komisyoner upang pilitin silang magtayo ng mga gusali (Ex. 1:11)

- Hinigpitan sila at ginawa silang mga manggagawa/alipin (Ex. 1:13-14)
- Ipinag-utos nila ang pagpatay sa mga sanggol na lalaki, gamit ang mga komadrona (Ex. 1:15-16)
- Sa huli, ipinapatay nila ang mga anak na lalaki nang puwersahan (Ex. 1:22)
- ❖ Sa gitna ng paghihirap na ito, ang katapatan ng mga komadronang sina Sifra at Puah, ay namumukod-tangi (Ex. 1:15-19). Inalis ni Moises ang pangalan ni Faraon, ngunit ibinigay sa atin ang kanilang mga pangalan.
- ❖ Itinala rin nito, para sa ating ikatututo, kung paano sila pinagpala ng Dios sa kanilang katapatan (Ex. 1:20-21).

D ANG ANAK NG NILO (Exodo 2:1-10)

- ❖ Ang “maganda” ay kulang sa paglalarawan sa anak ni Jochebed (Exodo 2:2). Ang salitang Hebreo na “tob” (mabuti, maganda, sakdal) ay parehong ginamit ng Dios upang ilarawan ang pagiging perpekto ng Kanyang nilikha (Gen. 1:31).
- ❖ May mga espesyal na plano ang Dios sa kanya. Isang ina ang nakipagsapalaran; isang dalaga ang naantig; isang bata ang nagsalita nang may karunungan... at ang tagapagligtas sa hinaharap ay nasagip mula sa kamatayan (Ex. 2:3-7).
Hindi natin alam ang pangalang ibinigay sa kanya ng kanyang mga magulang, ngunit alam natin ang ipinangalan sa kanya ng mga umampon sa kanya, na anak ni Faraon: Hapimosis (anak ng dios na Nilo). Ngunit tinawag lamang niya ang kanyang sarili na "anak," "mosis," Moses (Ex. 2:10).
- ❖ Ginamit ng kanyang ina ang ilang taon na pag-aalaga sa kanya (Ex. 2:8-9). Itinuro niya sa kanya na maging tunay na anak ng Dios. Napakahalagang gawain ng mga ina ang pagpapalaki sa kanilang mga anak sa takot sa Dios!

E ANG BIGONG TAGAPAGPALAYA (Exodo 2:11-25)

- ❖ Kaunti lang ang alam natin tungkol sa pagkabata ni Moises. Bilang posibleng tagapagmana ng trono, nakatanggap siya ng edukasyon para dito, kabilang ang kadalubhasaan sa militar at politika (EGW, "Patriarchs and Prophets," p. 223).
- ❖ Alam natin na ilang sandali bago si Moses ay naging 40 taong gulang, si Thutmose II ay idineklara na faraon dahil sa intriga sa politika. Naniwala si Moises na dumating na ang panahon para palayain ang kanyang bayang Israel. Ngunit sinimulan niya ito sa pamamagitan ng pagpatay sa isang Ehipsyo. Ito ay malaking pagkakamali (Exodo 2:11-12). Kahit ang kanyang bayan ay hindi sya itinuring na kanilang tagapagpalaya (Exodo 2:13-14; Gawa 7:25).
- ❖ Sa loob lamang ng ilang araw, siya ay naging isang takas na pastol mula sa pagiging isang respetadong miembro ng korte ni Faraon. (Ex. 2:15-22). Gayunpaman, hindi siya tinanggihan ng Dios; Patuloy Siyang umasa sa kanya, sa kabila ng kanyang mga pagkakamali.